

Informacja o instrumentach finansowych i opis ryzyka (IDM Trader oraz IDM MiniTrader)

A. WPROWADZENIE

Celem niniejszego dokumentu jest przedstawienie istoty instrumentów finansowych rynku regulowanego oraz rynku nieregulowanego (OTC), a także przybliżenie Klientowi skali i rodzajów ryzyka finansowego związanego z zawieraniem transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe oferowane za pośrednictwem Systemów Transakcyjnych IDM Trader oraz IDM MiniTrader.

Niniejszy dokument opisuje niektóre, lecz nie wszystkie rodzaje ryzyka związanego z realizacją transakcji na instrumentach finansowych oferowanych przez DM IDMSA.

Niniejszy dokument nie stanowi formy doradztwa inwestycyjnego, ani nie ma charakteru porad inwestycyjnych.

Systemy Transakcyjne DM IDMSA umożliwiają zawieranie transakcji, których przedmiotem są różne instrumenty finansowe charakteryzujące się zróżnicowaną skalą ryzyka. Przed podjęciem decyzji o zawarciu danej transakcji, każdy Klient powinien rozważyć, czy taka transakcja jest dla niego odpowiednia, biorąc pod uwagę swoją wiedzę i doświadczenie w zakresie produktów, sytuację finansową i stawiane cele, a także, jeśli to konieczne, powinien zwrócić się po profesjonalne doradztwo.

B. PODSTAWOWE POJĘCIA

B.1. INSTRUMENTY FINANSOWE

Instrumenty finansowe, którymi się obraca na rynku finansowym, można podzielić na dwie główne grupy:

- a. instrumenty pochodne – w szczególności opcje, kontrakty terminowe typu futures, forward,
- b. instrumenty niebędące instrumentami pochodnymi - w szczególności akcje, prawa do akcji, prawa poboru i obligacje, ETF.

B.2. INSTRUMENT RYNKU PIENIĘŻNEGO

Instrumenty rynku pieniężnego to instrumenty finansowe, które implikują powstanie przepływu gotówkowego kwoty nominalnej. Typowe przykłady to natychmiastowe transakcje wymiany walut, kredyty, depozyty, akcje i obligacje.

B.3. INSTRUMENT BAZOWY

Przez instrument bazowy należy rozumieć waluty, stopy procentowe, indeksy giełdowe, towary, instrumenty kapitałowe, instrumenty dłużne, inne papiery wartościowe, oraz inne instrumenty, na które opiewają poszczególne instrumenty pochodne.

B.4. INSTRUMENT POCODNY

Instrument pochodny to instrument finansowy, którego cena jest zależna od jednego (lub więcej) instrumentów bazowych. Każdy instrument pochodny ma charakter kontraktu (umowy) pomiędzy dwoma lub większą liczbą stron.

Instrumenty pochodne można podzielić ze względu na miejsce obrotu. Wyróżnia się giełdowe instrumenty pochodne oraz pozagiełdowe instrumenty pochodne, tzw. pochodne OTC.

Instrument pozagiełdowy/kontrakt OTC to kontrakt negocjowany pomiędzy dwoma stronami poza obrotem giełdowym. Kontrakty takie są często dopasowane do szczególnych potrzeb klienta. Kontrakty OTC uważa się za obciążone wyższym ryzykiem niż te podlegające obrotowi giełdowemu.

B.5. DEPOZYT ZABEZPIECZAJĄCY

Depozyt zabezpieczający to wielkość kapitału wymagana do zajęcia i utrzymywania pozycji na rachunku. Depozyt jest zabezpieczeniem stanowiącym ułamek wartości nominalu transakcji. Kwota wymaganego depozytu zabezpieczającego zmienia się wraz ze zmianą wartości otwartej pozycji.

Dla rynku FOREX oraz CFD obowiązują stawki depozytów określone jako Wymagany Depozyt Zabezpieczający w Specyfikacji Instrumentów Finansowych dla właściwego systemu transakcyjnego. Depozyt wyliczany jest według stawki liniowej bez względu na nominal transakcji. Szczegółowe informacje dostępne w zakładce „WARUNKI TRANSAKCYJNE” na platformie IDM Trader. Stawki depozytów dla rynku futures ustalane są przez izby rozliczeniowe właściwe dla danej giełdy.

Inwestowanie na rynku walutowym rozliczane jest przez różnice kursowe, co stwarza możliwość kupowania i sprzedawania aktywów o dużo większej wartości niż gotówka zgromadzona na rachunku inwestora. Stosunkowo niska wartość wymaganego depozytu zabezpieczającego wynika z faktu, że wahania kursów walutowych najczęściej nie przekraczają 1-2% dziennie. Inwestor nie ma obowiązku posiadania na rachunku kapitału na pokrycie całej wartości transakcji, pokrywa tylko jej część, co umożliwi wykorzystanie efektu dźwigni finansowej.

B.6. MECHANIZM DŹWIGNI FINANSOWEJ (LEWAR)

Przy zawieraniu transakcji na pochodnych instrumentach finansowych wykorzystywany jest mechanizm dźwigni finansowej, polegający na wnoszeniu depozytów zabezpieczających stanowiących jedynie ułamek wartości nominalnej wartości transakcji. Dzięki zastosowaniu mechanizmu dźwigni finansowej nawet niewielkie zmiany kursów notowań instrumentów mogą mieć znaczący wpływ na wartość zainwestowanych środków zgromadzonych na rachunku Klienta.

Skutkiem zastosowania dźwigni finansowej może być poniesienie strat przekraczających wartość depozytów zabezpieczających w sytuacji szczególnie niekorzystnych warunków rynkowych. W sytuacji przekroczenia wartości zgromadzonych depozytów zabezpieczających, Klient zostanie wezwany do uzupełnienia depozytu do wymaganej wartości, lub w przypadku braku uzupełnienia w wyznaczonym terminie niektóre lub wszystkie otwarte pozycje mogą zostać zamknięte bez zgody Klienta, niezależnie od wyniku transakcji. Na skutek przekroczenia wartości depozytów i zamknięcia pozycji może powstać strata na rachunku Klienta, którą Klient zobowiązany będzie pokryć w trybie i terminach określonych w Regulaminie.

Przykładowo na platformie IDM Trader maksymalna dźwignia wynosi w przypadku par walutowych 100:1, co w praktyce oznacza, że 1% zmiana ceny instrumentu finansowego to 100% zysku bądź straty. Natomiast dla CFD na indeksy maksymalny lewar wynosi 50:1.

B.7. HANDEL ALGORYTMICZNY

Handel algorytmiczny polega na zaprogramowaniu Systemu Transakcyjnego do samoistnego zawierania transakcji na podstawie podanego przez Klienta wzoru/algorytmu. W celu ustalenia wzoru/algorytmu zawierania transakcji Klient określa w szczególności nominal transakcji, zdarzenia lub kilka zdarzeń, które Klienta interesują, potwierdzającą lub wykluczającą zależność wystąpienia tych zdarzeń, Określić rodzaj akcji, którą zrealizuje system po zajściu zdarzenia lub kilku zdarzeń (otwarcie długiej pozycji, zamknięcie długiej pozycji, otwarcie krótkiej pozycji, zamknięcie krótkiej pozycji).

C. KATEGORIE RYZYK

C.1. Ryzyko rynkowe lub ryzyko niekorzystnej zmiany ceny instrumentu bazowego:

Jest to bieżące lub potencjalne ryzyko zmian dochodów wynikające z niekorzystnych zmian czynników rynkowych takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, indeksy wpływających na wycenę instrumentów finansowych.

Transakcje na pochodnych instrumentach finansowych, których cena uzależniona jest od kursów i cen instrumentów bazowych obarczone są ryzykiem specyficznym dla poszczególnych rynków, na których instrumenty bazowe są kwotowane. Są to również ryzyka zmian politycznych, gospodarczych oraz innych czynników, które mogą trwale wpływać na warunki i zasady wymiany oraz wycenę instrumentów bazowych.

W okresach zaistnienia nadzwyczajnej zmienności kursów instrumentów bazowych na poszczególnych rynkach może zostać wprowadzone okresowo obowiązujące zwiększenie wartości depozytów zabezpieczających dla transakcji na instrumentach pochodnych. Skutkiem wprowadzonych zmian może być konieczność uzupełnienia depozytów, jak również zamknięcie pozycji bez względu na uzyskany wynik z transakcji, na warunkach określonych w Regulaminie.

Poniżej zaprezentowano podstawowe kategorie ryzyka rynkowego:

Ryzyko walutowe:

- W przypadku transakcji zakupu/sprzedaży waluty jest to ryzyko, że zmiana ceny jednej waluty wobec innych(-ej) walut(y) negatywnie wpłynie na wycenę transakcji i w konsekwencji na wyniki finansowe Klienta, które uwzględniają rezultat tej wyceny.
- Transakcje na instrumentach finansowych będących w ofercie DM IDMSA mogą być rozliczane w walutach obcych, w związku z czym Klient ponosi również ryzyko wynikające z przeliczenia na swoją walutę lokalną (np. PLN) uzyskanej z rozliczenia transakcji kwoty w walucie obcej. Przykładowo, dla transakcji EUR/USD, w których rozliczenie jest przeprowadzane w USD, w przypadku, gdy walutą lokalną Klienta jest PLN, powstaje również

ryzyko USD/PLN. Ryzyko to wynika ze zmian kursu waluty rozliczeniowej (w naszym przykładzie USD) do waluty lokalnej (w przykładzie PLN).

Ryzyko stopy procentowej: bieżące lub potencjalne ryzyko zmian dochodów w wyniku niekorzystnej zmiany krajowych bądź zagranicznych stóp procentowych na wartość zawartych transakcji. Poziom stóp procentowych ma wpływ na wartość praktycznie wszystkich instrumentów finansowych, także tych, których działanie opiera się głównie np. na zmianie indeksów giełdowych (futures), czy kursów walutowych (fx forward).

C.2. Ryzyko płynności:

Jest to ryzyko polegające na prawdopodobieństwie zajścia sytuacji, w której nie będzie możliwe zawarcie transakcji ze względu na ograniczony obrót instrumentem finansowym, który nie może być kupiony lub sprzedany w dowolnym czasie lub ze względu na istnienie bardzo dużej różnicy między ceną, po jakiej miałyby być zrealizowana transakcja a ceną, która mogłaby zostać uzyskana na w pełni płynnym rynku.

Zwiększone ryzyko płynności może w szczególności wystąpić w sytuacji dekonjunkury rynkowej oraz w okresach świątecznych. Na ryzyko płynności w mniejszym stopniu narażone są instrumenty o standardowych wolumenach, cechujące się dużym obrotem rynkowym (np. FX spot) niż instrumenty o nietypowych (z reguły zbyt małych) wolumenach i unikalnych (egzotycznych) cechach.

C.3. Ryzyko związane z koniecznością wniesienia zabezpieczenia:

Klient może zostać poproszony o złożenie dodatkowego zabezpieczenia, którego typ i wartość zostanie ustalona przez DM IDMSA wg zasad określonych w regulaminach i umowach stosownych dla danego typu transakcji.

Wymóg wniesienia zabezpieczenia może powstać w okresach przerw w funkcjonowaniu danego rynku, na którym notowane są instrumenty finansowe lub okresach niewielkiej płynności. Ponadto na skutek dopisania punktów swapowych, przy braku zmian ceny instrumentu finansowego, może wystąpić pogorszenie wyceny instrumentów, czego rezultatem będzie wymóg uzupełnienia depozytów zabezpieczających. W przypadku konieczności zwiększenia depozytu zabezpieczającego oraz braku środków finansowych na jego uzupełnienie zamknięciu mogą ulec niektóre z otwartych pozycji lub wszystkie otwarte pozycje, niezależnie od wyniku operacji zamknięcia.

C.4. Ryzyko związane z handlem algorytmicznym:

Zawieranie transakcji w oparciu o funkcję handlu algorytmicznego wiąże się z następującymi rodzajami ryzyka, których Klient powinien mieć świadomość:

- a). Wyniki uzyskane w przeszłości mogą nie mieć przełożenia na wyniki uzyskane w przyszłości;
- b). Błędne zaprogramowanie systemu służącego do automatycznego zawierania transakcji może wiązać się z ryzykiem poniesienia dużych strat;
- c). Proces rozszerzenia spreadu będącego pochodną niskiej płynności na rynku, może generować dla systemu sygnały do zawarcia transakcji;
- d). System do handlu algorytmicznego może nie zadziałać poprawnie, a co za tym idzie oczekiwany wynik finansowy może różnić się od faktycznie uzyskanego przez Klienta;
- e). System do handlu algorytmicznego z uwagi na swą naturę może generować więcej transakcji, niż gdyby Klient realizował je na własną rękę, w związku z czym koszty transakcyjne mogą być znacznie wyższe niż w przypadku tradycyjnego modelu zawierania transakcji;
- f). System do handlu algorytmicznego generuje samodzielnie zlecenia zakupu i/lub sprzedaży bez dodatkowego informowania o tym właściciela rachunku oraz nie wymaga jego zgody;

C.5. Ryzyko spreadów:

Spready transakcyjne mogą ulegać automatycznej zmianie wynikiem czego może być niekorzystna zmiana wartości aktywów na rachunku Klienta i poniesienie nieoczekiwanych strat.

Spready ulegają rozszerzeniu w szczególności w następujących warunkach:

- a). w okresie przekraczającym godziny pracy lokalnego rynku dla danego Instrumentu Finansowego,
- b). w okresie ponadprzeciętnych wahań kursów, na Rynku Walutowym
- c). w okresie ograniczonej płynności na Rynku Walutowym, w zakresie Instrumentów Finansowych,
- d). w związku z zaistniałymi lub spodziewanymi skutkami wydarzeń gospodarczych i politycznych, mających wpływ na Rynek Walutowy,
- e). w okresie świątecznym na rynku lokalnym dla danego Instrumentu Finansowego,
- f). w przypadkach wystąpienia zdarzeń definiowanych, jako Sytuacje Nadzwyczajne,
- g). w innych przypadkach zgodnie z zasadami Rynku Walutowego,

C.6. Siła wyższa:

Ryzyka lub okoliczności pozostające poza kontrolą człowieka, które nie dają się z góry przewidzieć, mające wpływ na prowadzoną przez niego działalność.

C.7. Ryzyko operacyjne:

Ryzyko związane z możliwością wystąpienia awarii systemów, problemów kadrowych czy proceduralnych, a także zamierzonych działań osób reprezentujących strony transakcji bądź osób trzecich, nakierowane na bezprawne uzyskanie korzyści, które to ryzyka bezpośrednio bądź pośrednio mogą oddziaływać na strony transakcji i/lub parametry transakcji.

Klient powinien mieć na uwadze fakt, że korzystanie z elektronicznych systemów obsługujących transakcje na instrumentach finansowych, realizowane na podstawie zawartej Umowy, wiąże się z ryzykiem możliwości wystąpienia:

- a). czasowego ograniczenia dostępu do rachunku Klienta lub Systemu Transakcyjnego,
- b). opóźnienia w przekazaniu danych widocznych w Systemie Transakcyjnym, a będących podstawą wyceny aktywów Klienta i wytycznych do zawarcia transakcji,
- c). opóźnienia w przekazaniu lub brak realizacji zleceń transakcyjnych,
- d). opóźnienia w przekazaniu lub brak realizacji dyspozycji zdalnych,

powodowane nieprawidłowością w funkcjonowaniu usług świadczonych przez osoby trzecie, zapewniające infrastrukturę do korzystania z aplikacji oraz innych zagrożeń.

C.8. Ryzyko podatkowe:

Jest to ryzyko związane z kwestionowaniem przez organy podatkowe rozliczeń podatkowych Klienta. Dla zminimalizowania powyższego ryzyka, DM IDMSA zaleca Klientom skorzystanie z pomocy doradcy podatkowego w określeniu konsekwencji podatkowych związanych z nabyciem instrumentów finansowych.

D. CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ OPIS RYZYK

Opisy dla poszczególnych instrumentów zaprezentowane poniżej nie wyczerpują wszystkich związanych z ich nabyciem ryzyk. Kategorie zaprezentowane poniżej należy traktować jako ważne, ale nie jedyne wynikające z zawierania, posiadania, rozliczania poszczególnych typów transakcji.

D.1. AKCJE

Charakterystyka:

Systemy Transakcyjne DM IDMSA umożliwiają zawieranie transakcji na akcjach notowanych na ponad 19 giełdach światowych.

Akcje są instrumentami udziałowymi emitowanymi przez podmioty będące spółkami akcyjnymi. Nabywca akcji uzyskuje pewne prawa, np. prawo głosu na walnym zgromadzeniu, prawo do dywidendy, prawo do udziału w masie likwidacyjnej, prawo poboru. Każda akcja stanowi dowód współwłasności jednakowej części majątku spółki.

Akcje mają określoną wartość nominalną wyrażoną w jednostkach pieniężnych, cenę emisyjną (cenę sprzedaży akcjonariuszom na rynku pierwotnym) oraz cenę rynkową (cenę bieżącą, która się zmienia zgodnie z prawem popytu i podaży).

Ryzyka:

▪ **Ryzyko zmian makroekonomicznych**

Powodzenie w inwestowaniu w akcje jest uzależnione od kondycji finansowej spółek będących emitentami tych akcji. Emitenci z kolei narażeni są na zmiany krajowych i światowych czynników makroekonomicznych takich jak tempo wzrostu gospodarczego, stopień nierównowagi makroekonomicznej (deficyty budżetowe, handlowe i obrotów bieżących), wielkość popytu konsumpcyjnego, poziom inwestycji, wysokość stóp procentowych, wielkość i kształtowanie się poziomu inflacji, wielkość i kształtowanie się poziomu cen surowców, czy sytuacja geopolityczna.

▪ **Ryzyko walutowe**

Akcje nabywane za pośrednictwem Systemów Transakcyjnych są rozliczane w walutach obcych, w związku z czym Klient ponosi ryzyko wynikające z przeliczenia na swoją walutę lokalną (np. PLN) zobowiązań z tytułu zakupu akcji zagranicznych oraz należności z tytułu sprzedaży akcji zagranicznych. Dla przykładu: akcje zagraniczne Klienta mogą zdrożeć o 8%, ale na skutek umocnienia złotego o 10% Klient osiągnie stratę w złotych w wysokości 2%.

▪ **Ryzyko spółki**

Cena akcji odzwierciedla szereg czynników określających atrakcyjność inwestycyjną spółki m.in. jej sytuację finansową, jakość pracy zarządu, perspektywy rozwoju, zysowności, stan koniunktury w branży, w której spółka działa. Pogorszenie jakości któregokolwiek z czynników może wpływać na cenę rynkową akcji, a tym samym na inwestycje Klienta.

D.2. PRAWA DO AKCJI

Charakterystyka:

Prawo do akcji (PDA) to rodzaj instrumentu finansowego umożliwiającego nabywcom akcji nowej emisji, ich odsprzedanie zanim jeszcze są wprowadzone do obrotu. Istnienie PDA wynika z faktu, że od emisji akcji do ich wprowadzenia do publicznego obrotu upływa dłuższy okres, gdyż najpierw musi nastąpić m.in. formalny przydział akcji, później ich rejestracja w sądzie oraz doprowadzenie do rozpoczęcia ich notowania na giełdzie.

Zaletą praw do akcji (PDA) jest to, że mogą one być przedmiotem obrotu już w kilka dni po przydziale akcji, a jeszcze przed ich zarejestrowaniem w sądzie. PDA umożliwiają zatem wycofanie się z dokonanej inwestycji tym, którym przydzielono nowoemitowane akcje, a jednocześnie umożliwia ich nabycie tym, którzy nie dokonali tego w publicznej subskrypcji, zanim akcje zadebiutują na giełdzie.

Ryzyka:

Z inwestowaniem w PDA związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w akcje. Dodatkowo Klienci powinni być świadomi, że w przypadku odmowy rejestracji emisji akcji przez sąd, emitent jest zobowiązany do zwrócenia posiadaczowi PDA środków wpłaconych w czasie subskrypcji wg ceny emisyjnej akcji, niezależnie od ceny zapłaconej przez niego za PDA.

D.3. ETF (Exchange Traded Fund)

Charakterystyka:

ETF (Exchange Traded Fund) to spółka akcyjna notowana na giełdzie i zarządzana przez profesjonalne firmy inwestycyjne takie jak domy maklerskie czy banki. W praktyce ETF działa jak fundusz inwestycyjny z tą tylko różnicą, że nie posiada licencji.

Certyfikaty funduszy typu ETF (Exchange Traded Funds) są notowane na giełdzie i podlegają zwykłemu obrotowi giełdowemu tak samo jak akcje spółek. ETF to pasywnie zarządzane fundusze inwestycyjne, związane z określonym indeksem lub benchmarkiem, którego wyniki przekładają się na wartość jego certyfikatów.

Niektóre ETF dotyczą indeksów konkretnych akcji, obligacji, towarów lub walut. Większość ETF ma za zadanie naśladować wynik danego indeksu lub benchmarku 01:01, inne - jego odwrotność. Istnieją także fundusze ETF, które naśladowują wynik indeksu lub benchmarku w formie lewarowanej, w zakresie długich lub krótkich pozycji.

Aby wprowadzić jednostki do obrotu giełdowego ETF musi być zaakceptowany przez nadzór giełdowy. To dodatkowo podnosi bezpieczeństwo tego typu inwestycji.

Za pośrednictwem platformy IDM Trader Klient może inwestować w 850 ETF-ów opartych o akcje (indeksy), obligacje, surowce, towary, sektory gospodarki, rejony geograficzne i waluty.

Ryzyka:

- **Ryzyko niekorzystnej zmiany ceny instrumentu, o który oparty jest ETF**

Dochody Klientów uzależnione są od stóp zwrotu z instrumentów bazowych, którymi mogą być akcje (indeksy), obligacje, surowce, towary, sektory gospodarki, rejony geograficzne i waluty. W przypadku inwestycji w ETF istnieje ryzyko niekorzystnej zmiany cen instrumentów, o które oparty jest dany ETF.

- **Ryzyko walutowe**

Instrumenty nabywane za pośrednictwem Systemu Transakcyjnego są wyceniane w walutach krajów, w których dokonana jest inwestycja. Niekorzystne zmiany kursów walut mogą wpłynąć negatywnie na łączny wynik z inwestycji Klienta.

- **Ryzyko zmian makroekonomicznych**

Inwestowanie w ETF jest narażone na szereg ryzyk wynikających m.in. ze zmiany krajowych i światowych czynników makroekonomicznych takich jak tempo wzrostu gospodarczego, stopień nierównowagi makroekonomicznej krajów, wysokość stóp procentowych, zmienność sytuacji na rynkach towarowych, wielkość i kształtowanie się poziomu inflacji, wielkość i kształtowanie się poziomu cen surowców, czy sytuacja geopolityczna. Wyeliminowanie tych ryzyk jest praktycznie niemożliwe.

D.4. TRANSAKCJE TYPU SPOT

Charakterystyka:

Istotą transakcji walutowych typu spot jest wymiana jednej waluty na inną. Jeżeli do końca dnia zawarcia przez Klienta transakcji otwierającej Klient nie zrealizuje transakcji przeciwstawnej, wówczas otwarta pozycja walutowa „przenoszona” jest na kolejny dzień roboczy i podlega operacji „swapowania”, czyli skorygowania kursu zawarcia transakcji o ilość punktów swapowych, obliczonych zgodnie z Zasadami Rynku Walutowego przez Partnera Zagranicznego.

Transakcje typu spot są to transakcje nierzeczywiste, które nie nakładają na strony transakcji obowiązku dostawy instrumentu bazowego będącego podstawą instrumentu finansowego. Pomiędzy stronami transakcji następuje jedynie rozliczenie pieniężne wynikające z różnicy w cenie instrumentu bazowego w momencie otwarcia pozycji a

cenie instrumentu bazowego w momencie zamknięcia pozycji. Transakcje typu spot umożliwiają wykorzystanie mechanizmu dźwigni finansowej.

DM IDMSA oferuje transakcje na ponad 160 parach walutowych (z uwzględnieniem kontraktów spot na złoto np. XAU/USD oraz srebro np. XAG/USD).

Ryzyka:

- **Mechanizm dźwigni finansowej**

Następstwem wykorzystania zasad dźwigni finansowej jest znaczący wpływ niewielkich nawet zmian kursów notowań instrumentów bazowych na wartość depozytów zgromadzonych na rachunku Klienta. Skutkiem zastosowania dźwigni finansowej może być poniesienie strat przekraczających wartość depozytów zabezpieczających w sytuacji szczególnie niekorzystnych warunków rynkowych.

- **Ryzyko niekorzystnej zmiany ceny instrumentu bazowego**

W przypadku transakcji walutowych typu spot istnieje ryzyko, że cena jednej waluty wobec innej zmieni się w kierunku przeciwnym do oczekiwań Klienta, co wpłynie negatywnie na wycenę transakcji i w konsekwencji na wyniki finansowe Klienta. Ryzyko wynika z różnicy kursów walut ustalonych w transakcji i występujących na rynku w dniu rozliczenia transakcji.

- **Ryzyko płynności**

W ofercie DM IDMSA istnieją instrumenty pochodne oparte na instrumentach bazowych, których płynność może być w pewnych okresach ograniczona, w wyniku czego cena realizacji transakcji może znacząco odbiegać do ceny, która mogłaby być uzyskana w warunkach pełnej płynności rynkowej. Ryzyko płynności jest niewielkie w przypadku najważniejszych walut, takich jak: EUR, USD, JPY, GBP itp. oraz waluty krajowej PLN, a może być wyższe dla walut, które są mniej powszechne w obrocie.

- **Ryzyko związane z koniecznością uzupełnienia depozytu zabezpieczającego**

W przypadku transakcji zabezpieczanych depozytem kwota zaangażowanego kapitału wpłaconego przez Klienta jako depozyt zabezpieczający transakcję stanowi jedynie część wartości instrumentu finansowego. Oznacza to, że występuje efekt dźwigni finansowej. Jeżeli notowania rynkowe instrumentu bazowego zmienią się na niekorzyść z punktu widzenia Klienta, może on ponieść dotkliwe straty, w tym utratę kwoty stanowiącej depozyt zabezpieczający. DM IDMSA może wezwać Klienta do uzupełnienia kwoty depozytu zabezpieczającego w celu utrzymania otwartej pozycji lub samodzielnie zamknąć wybrane pozycje na rachunku Klienta.

D.5. KONTRAKT NA RÓŻNICE KURSOWE (CFD)

Charakterystyka:

Kontrakt na różnice kursowe (kontrakt CFD) jest instrumentem pochodnym umożliwiającym inwestorowi branie udziału w ruchach cenowych instrumentu bazowego bądź indeksu bez pełnej własności tych instrumentów. Kontrakt CFD jest instrumentem niewystandaryzowanym. Mimo że CFD nie nadają praw własności, odzwierciadlają pełne wykonanie obowiązków jak w przypadku samego instrumentu bazowego, włączając uprawnienia majątkowe (corporate actions).

Transakcje zawierane są z tzw. animatorem rynku (z reguły bankiem lub brokerem), który jest drugą stroną każdej transakcji. Dzięki temu Klient może działać natychmiast, na podstawie notowań podawanych na bieżąco, bez konieczności czekania na realizację zlecenia na danej giełdzie.

Kontrakty CFD oferowane przez DM IDMSA mają charakter nierzeczywisty, tzn. rozliczenie odbywa się poprzez transfer różnicy pomiędzy ceną instrumentu bazowego w momencie otwarcia pozycji a ceną instrumentu w momencie zamknięcia pozycji. Transakcje te nie nakładają na żadną ze stron obowiązku dostawy instrumentu bazowego. Inwestowanie w kontrakty CFD umożliwia wykorzystanie mechanizmu dźwigni finansowej.

Systemy Transakcyjne dają dostęp do następujących rodzajów kontraktów CFD:

- Kontrakty CFD na indeksy giełdowe,
- Kontrakty CFD na akcje notowane na giełdach światowych,
- Kontrakty CFD na towary.

Kontrakty CFD na indeksy oraz akcje nie posiadają terminu zapadalności (kontrakt jest prolongowany każdego dnia), natomiast kontrakty CFD na towary, podobnie jak kontrakty futures, posiadają ustalony termin zapadalności.

Ryzyka:

- **Mechanizm dźwigni finansowej**

Następstwem wykorzystania zasad dźwigni finansowej jest znaczący wpływ niewielkich nawet zmian kursów notowań instrumentów na wartość depozytów zgromadzonych na rachunku Klienta. Skutkiem zastosowania dźwigni finansowej może być poniesienie strat przekraczających wartość depozytów zabezpieczających w sytuacji szczególnie niekorzystnych warunków rynkowych.

- **Ryzyko niekorzystnej zmiany ceny instrumentu bazowego**

Istnieje ryzyko, że ceny instrumentu bazowego zmieniają się niekorzystnie z punktu widzenia oczekiwań Klienta i w momencie zamknięcia pozycji może on ponieść stratę. Strata może być wielokrotniona w wyniku działania mechanizmu dźwigni finansowej.

- **Ryzyko płynności**

W ofercie DM IDMSA istnieją instrumenty pochodne oparte na instrumentach bazowych, których płynność może być w pewnych okresach ograniczona, w wyniku czego cena realizacji transakcji może znacząco odbiegać do ceny, która mogłaby być uzyskana w warunkach pełnej płynności rynkowej lub Klient nie będzie miał w ogóle możliwości zawarcia transakcji lub złożenia zlecenia i w konsekwencji poniesie straty.

- **Ryzyko związane z koniecznością uzupełnienia depozytu zabezpieczającego**

W przypadku transakcji zabezpieczanych depozytem kwota zaangażowanego kapitału wpłaconego przez Klienta jako depozyt zabezpieczający transakcję stanowi jedynie część wartości instrumentu finansowego. Oznacza to, że występuje efekt dźwigni finansowej. Jeżeli notowania rynkowe instrumentu bazowego zmieniają się na niekorzyść z punktu widzenia Klienta, może on ponieść dotkliwe straty, w tym utratę kwoty stanowiącej depozyt zabezpieczający. DM IDMSA może wezwać Klienta do uzupełnienia kwoty depozytu zabezpieczającego w celu utrzymania otwartej pozycji lub samodzielnie zamknąć wybrane pozycje na rachunku Klienta.

D.6. FORWARD WALUTOWY (FX Forward)

Charakterystyka:

Jest to zobowiązanie dwóch stron do zakupu / sprzedaży z góry określonej kwoty waluty obcej w ściśle określonym w przyszłości terminie i po ściśle określonej w momencie zawierania kontraktu cenie. Kontrakty forward nie są notowane na giełdzie. Warunki kontraktu forward są negocjowane indywidualnie między stronami. Oferowane przez DM IDMSA za pośrednictwem systemów transakcyjnych transakcje FX Forward są transakcjami nierzeczywistymi, co oznacza, że w dniu rozliczenia nie następuje fizyczna dostawa instrumentu bazowego. Wynikiem rozliczenia kontraktu forward jest transakcja wymiany walut (spot) po kursie wynikającym z oryginalnych warunków kontraktu forward. Inwestowanie w kontrakty FX Forward umożliwia wykorzystanie mechanizmu dźwigni finansowej.

- Pozycję długą w kontrakcie zajmuje kupujący kontrakt. Pozycja długa oznacza zobowiązanie nabywcy do zakupu instrumentu bazowego po z góry określonej cenie umownej. Nabywca zawierając taki kontrakt oczekuje wzrostu ceny instrumentu bazowego do czasu rozliczenia kontraktu.
- Pozycję krótką w kontrakcie zajmuje sprzedający kontrakt. Pozycja krótka oznacza zobowiązanie sprzedawcy do dostarczenia instrumentu bazowego po z góry określonej cenie umownej. Sprzedawca zawierając taki kontrakt oczekuje spadku ceny instrumentu bazowego do czasu rozliczenia kontraktu.

Ryzyka:

- **Mechanizm dźwigni finansowej**

Następstwem wykorzystania zasad dźwigni finansowej jest znaczący wpływ niewielkich nawet zmian kursów notowań instrumentów na wartość depozytów zgromadzonych na rachunku Klienta. Skutkiem zastosowania dźwigni finansowej może być poniesienie strat przekraczających wartość depozytów zabezpieczających w sytuacji szczególnie niekorzystnych warunków rynkowych.

- **Ryzyko niekorzystnej zmiany ceny instrumentu**

Inwestor zajmujący pozycję długą w kontrakcie osiąga zyski, jeśli cena instrumentu bazowego w momencie rozliczenia kontraktu jest wyższa niż cena umowna przy jednoczesnym uwzględnieniu kosztów kontraktu. Natomiast inwestor ten poniesie stratę, jeśli cena instrumentu bazowego w momencie rozliczenia kontraktu będzie niższa niż cena umowna, po której inwestor zobowiązał się nabyć ten instrument bazowy.

Inwestor zajmujący pozycję krótką w kontrakcie osiąga zyski, jeśli cena instrumentu bazowego w momencie rozliczenia kontraktu jest niższa niż cena umowna, natomiast inwestor ten poniesie stratę, jeśli cena instrumentu bazowego w momencie rozliczenia kontraktu będzie wyższa niż cena umowna, po której inwestor zobowiązał się nabyć ten instrument bazowy.

- **Ryzyko płynności**

W ofercie DM IDMSA istnieją instrumenty pochodne oparte na instrumentach bazowych, których płynność może być w pewnych okresach ograniczona, w wyniku czego cena realizacji transakcji może znacząco odbiegać do ceny, która mogłaby być uzyskana w warunkach pełnej płynności rynkowej. Ryzyko płynności jest niewielkie w przypadku najważniejszych walut, takich jak: EUR, USD, JPY, GBP itp. oraz waluty krajowej PLN, a może być wyższe dla walut, które są mniej powszechne w obrocie.

- **Ryzyko związane z koniecznością uzupełnienia depozytu zabezpieczającego**

W przypadku transakcji zabezpieczanych depozytem kwota zaangażowanego kapitału wpłaconego przez Klienta jako depozyt zabezpieczający transakcję stanowi jedynie część wartości instrumentu finansowego. Oznacza to, że występuje efekt dźwigni finansowej. Jeżeli notowania rynkowe instrumentu bazowego zmieniają się na niekorzyść z punktu widzenia Klienta, może on ponieść dotkliwe straty, w tym utratę kwoty stanowiącej depozyt zabezpieczający. DM IDMSA może wezwać Klienta do uzupełnienia kwoty depozytu zabezpieczającego w celu utrzymania otwartej pozycji lub samodzielnie zamknąć wybrane pozycje na rachunku Klienta.

D.7. KONTRAKT FUTURES

Charakterystyka:

Kontrakt terminowy (futures) jest zobowiązaniem do kupna lub sprzedaży określonego instrumentu bazowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej w momencie zawarcia kontraktu cenie.

Obrót ma miejsce na zorganizowanej i nadzorowanej przez organy finansowe danego kraju giełdzie. Jest to instrument wysoce wystandaryzowany, co oznacza, że władze giełdy określają szczegółową specyfikację kontraktu (np. wielkość, nominał, termin wygaśnięcia, krok notowań etc.).

Transakcje na kontraktach futures nie nakładają na żadną ze stron obowiązku dostawy instrumentu bazowego. Inwestowanie w kontrakty futures umożliwia wykorzystanie mechanizmu dźwigni finansowej.

Kontrakty futures oferowane w ramach Platformy IDM Trader dzielą się na:

- kontrakty finansowe (instrumentem bazowym może być obligacja, stopa procentowa, indeks giełdowy)
- kontrakty towarowe (instrumentem bazowym mogą być towary rolne, energia, metale szlachetne).

Zakup kontraktu futures lub jego sprzedaż powoduje powstanie otwartej pozycji. Nabywca kontraktu otwiera pozycję długą, natomiast sprzedawca kontraktu otwiera pozycję krótką.

- Pozycja długa oznacza zobowiązanie nabywcy do zakupu instrumentu bazowego po z góry określonej cenie umownej. Nabywca zawierając taki kontrakt oczekuje wzrostu ceny instrumentu bazowego do czasu rozliczenia kontraktu.
- Pozycja krótka oznacza zobowiązanie sprzedawcy do dostarczenia instrumentu bazowego po z góry określonej cenie umownej. Sprzedawca zawierając taki kontrakt oczekuje spadku ceny instrumentu bazowego do czasu rozliczenia kontraktu.

Ryzyka:

- **Mechanizm dźwigni finansowej**

Następstwem wykorzystania zasad dźwigni finansowej jest znaczący wpływ niewielkich nawet zmian kursów notowań instrumentów na wartość depozytów zgromadzonych na rachunku Klienta. Skutkiem zastosowania dźwigni finansowej może być poniesienie strat przekraczających wartość depozytów zabezpieczających w sytuacji szczególnie niekorzystnych warunków rynkowych.

- **Ryzyko niekorzystnej zmiany ceny instrumentu bazowego**

Inwestor zajmujący pozycję długą w kontrakcie osiąga zyski, jeżeli cena instrumentu bazowego w momencie rozliczenia kontraktu jest wyższa niż cena umowna przy jednoczesnym uwzględnieniu kosztów kontraktu. Natomiast inwestor ten poniesie stratę, jeśli cena instrumentu bazowego w momencie rozliczenia kontraktu będzie niższa niż cena umowna, po której inwestor zobowiązał się nabyć ten instrument bazowy.

Inwestor zajmujący pozycję krótką w kontrakcie osiąga zyski, jeżeli cena instrumentu bazowego w momencie rozliczenia kontraktu jest niższa niż cena umowna, natomiast inwestor ten poniesie stratę, jeśli cena instrumentu bazowego w momencie rozliczenia kontraktu będzie wyższa niż cena umowna, po której inwestor zobowiązał się nabyć ten instrument bazowy.

- **Ryzyko związane z koniecznością uzupełnienia depozytu zabezpieczającego**

W przypadku transakcji zabezpieczanych depozytem kwota zaangażowanego kapitału wpłaconego przez Klienta jako depozyt zabezpieczający transakcję stanowi jedynie część wartości instrumentu finansowego. Oznacza to, że występuje efekt dźwigni finansowej. Jeżeli notowania rynkowe instrumentu bazowego zmieniają się na niekorzyść z punktu widzenia Klienta, może on ponieść dotkliwe straty, w tym utratę kwoty stanowiącej depozyt zabezpieczający. DM IDMSA może wezwać Klienta do uzupełnienia kwoty depozytu zabezpieczającego w celu utrzymania otwartej pozycji lub samodzielnie zamknąć wybrane pozycje na rachunku Klienta.

D.8. OPCJE WALUTOWE KUPNA I SPRZEDAŻY

Charakterystyka:

Opcja walutowa jest instrumentem finansowym mającym postać umowy zawartej pomiędzy nabywcą (kupującym) a wystawcą (sprzedającym). Opcja daje prawo, ale nie obowiązek do kupna (opcja call) lub sprzedaży (opcja put) instrumentu bazowego (określonej ilości waluty) po danej cenie (cena wykonania opcji) w określonym czasie w przyszłości (data expiracji). Za to prawo, nabywca opcji z góry płaci premię sprzedawcy opcji (wystawcy).

Opcja w przeciwieństwie do innych instrumentów ma charakter warunkowy. Realizacja opcji jest uzależniona od zajścia pewnego zdarzenia na rynku, najczęściej przekroczenia pewnego pułapu cenowego przez instrument bazowy. Jeśli zdarzenie nie nastąpi, opcja wygasa bez rozliczenia.

Transakcje na opcje walutowe umożliwiają wykorzystanie mechanizmu dźwigni finansowej. Są to transakcje nierzeczywiste.

Nabycie opcji call nie jest jednoznaczne z nabyciem instrumentu bazowego, jednakże skutkuje zajęciem przez nabywcę opcji call ekonomicznej pozycji długiej względem instrumentu bazowego.

Wystawca opcji call, który bierze na siebie kontraktowy obowiązek sprzedaży nabywcy określonej ilości instrumentu bazowego po cenie wykonania opcji zajmuje względem tego instrumentu bazowego ekonomiczną pozycję krótką.

Nabycie opcji put nie jest jednoznaczne ze sprzedażą instrumentu bazowego, jednakże skutkuje zajęciem przez nabywcę opcji put ekonomicznej pozycji krótkiej względem instrumentu bazowego.

Wystawca opcji put, który bierze na siebie kontraktowy obowiązek nabycia określonej ilości instrumentu bazowego po cenie wykonania opcji zajmuje względem tego instrumentu bazowego ekonomiczną pozycję dłużą.

Wynikiem wykonania opcji walutowej jest transakcja wymiany walut (spot) po kursie wynikającym z oryginalnych warunków kontraktu opcyjnego.

Ryzyka:

- **Mechanizm dźwigni finansowej**

Ryzyko jest zwielokrotniane przez zastosowanie mechanizmu dźwigni finansowej, dzięki któremu Klient ma możliwość zwiierać transakcje opcyjne, których wartość początkowa jest niska w porównaniu z ceną instrumentu bazowego. W związku z powyższym nawet niewielkie wahania kursów instrumentów bazowych mogą mieć istotny wpływ na wartość pozycji w opcjach, a w konsekwencji, mogą być przyczyną poniesienia strat przekraczających wartość wniesionego depozytu.

- **Ryzyko niekorzystnej zmiany ceny instrumentu bazowego**

Ryzyko w głównej mierze zależy od oczekiwań co do przyszłej zmienności kursów pary walut, czasu pozostającego do rozliczenia, a także zwykle w mniejszym stopniu od stóp procentowych dla walut określonych w transakcji.

Ryzyko inwestycyjne nabywcy opcji jest dużo mniejsze niż ryzyko wystawcy. W najgorszym przypadku nabywca opcji może stracić premię zapłaconą wystawcy, natomiast strata wystawcy może być nieograniczona.

Ryzyko ponoszone przez wystawcę opcji Call jest nieograniczone i realizuje się w przypadku wzrostu kursu walutowego dla pary walut określonej w warunkach transakcji. Im wyższa różnica między rynkowym kursem walutowym, a kursem realizacji określonym w warunkach transakcji, tym większa jest wycena opcji Call, a zatem tym wyższa kwota rozliczenia, którą musi pokryć sprzedający opcję w przypadku jej wykonania.

Ryzyko ponoszone przez wystawcę opcji Put jest teoretycznie nieograniczone. Jednakże w praktyce, biorąc pod uwagę, że ceny instrumentów bazowych, na jakie wystawiane są opcje, nie mogą być ujemne, maksymalny pułap straty wystawcy opcji put jest równy różnicy między kursem wykonania opcji a minimalną możliwą ceną instrumentu bazowego (spadek wartości instrumentu bazowego do 0).

- **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności jest niewielkie w przypadku najważniejszych walut, takich jak: EUR, USD, JPY, GBP itp. oraz waluty krajowej PLN, a może być wyższe dla walut, które są mniej powszechne w obrocie.

- **Ryzyko związane z koniecznością uzupełnienia depozytu zabezpieczającego**

W przypadku transakcji zabezpieczanych depozytem kwota zaangażowanego kapitału wpłaconego przez Klienta jako depozyt zabezpieczający transakcję stanowi jedynie część wartości instrumentu finansowego. Jeżeli notowania rynkowe instrumentu bazowego zmieniają się na niekorzyść z punktu widzenia Klienta, może on ponieść dotkliwe straty, w tym utratę kwoty stanowiącej depozyt zabezpieczający. DM IDMSA może wezwać Klienta do uzupełnienia kwoty depozytu zabezpieczającego w celu utrzymania otwartej pozycji lub samodzielnie zamknąć wybrane pozycje na rachunku Klienta.

E. OGRANICZANIE RYZYKA

1. W celu ograniczenia ryzyka towarzyszącego transakcjom na Instrumentach Finansowych Klient winien:
  - 1). poznać systemy elektroniczne i warunki techniczne Systemu Transakcyjnego, za pośrednictwem którego realizowane są transakcje i przekazywane zlecenia – zalecane jest skorzystanie z wersji demonstracyjnej systemu IDM Trader,
  - 2). zapoznać się gruntownie z zasadami i specyfiką funkcjonowania rynków – zalecany jest udział w szkoleniu prowadzonym przez pracowników DM IDMSA,
  - 3). dostosować wyposażenie techniczne do potrzeb płynnego funkcjonowania łączności elektronicznej lub innej łączności za pośrednictwem telekomunikacji,
  - 4). uwzględniać w planowaniu inwestycji wszelkie opłaty i prowizje związane z obsługą realizowanych transakcji, jak również stawek punktów swapowych wskazanych obliczonych zgodnie z Zasadami Rynku Walutowego przez Partnera Zagranicznego,
  - 5). rozważyć korzystanie ze zleceń automatycznie zamykających transakcje w przypadku przekroczenia założonego w zleceniu warunku (typu stop – loss),
  - 6). uwzględniać przy składaniu zleceń typu stop możliwość realizacji zleceń na warunkach gorszych niż spodziewane, szczególnie przy występowaniu luk cenowych,
  - 7). liczyć się z znacznymi zmianami tendencji i zachowań rynkowych, w szczególności luk cenowych, na skutek ogłoszanych terminowo danych makroekonomicznych z poszczególnych rynków, jak i innych danych wpływających na gospodarkę rynkowe, oraz niespodziewanych czynników zdefiniowanych w Regulaminie jako Sytuacje Nadzwyczajne,

- 8). uwzględniać w planowanych inwestycjach i przepływach finansowych zachowanie na Rachunku Pieniężnym środków, stanowiących zabezpieczenie na wypadek konieczności natychmiastowego uzupełnienia depozytów zabezpieczających,
  - 9). dostosować rodzaje transakcji i instrumentów, charakteryzujących się zróżnicowanym poziomem ryzyka finansowego, do własnego doświadczenia i wiedzy oraz akceptowanych konsekwencji przeprowadzanych operacji inwestycyjnych.
2. Ograniczaniu ryzyka służy mechanizm margin call, za pomocą którego automatycznemu zamknięciu podlega pozycja generująca największą stratę w momencie, gdy bieżące saldo Rejestru Operacyjnego spadnie poniżej określonego w Zarządzeniu Prezesa Zarządu DM IDMSA poziomu wartości depozytu zabezpieczającego złożonego dla otwartych pozycji. Jednak w przypadku niekorzystnych warunków rynkowych a w szczególności wystąpienia zjawiska luki cenowej, strata wynikająca z realizacji zamykanych pozycji może przekroczyć wielkość salda dostępnego na rachunku Klienta.
  3. Klient winien mieć również na uwadze możliwość wystąpienia innych czynników, mających wpływ na płynność lub zawieszenia notowań, a co z tym związane brak realizacji transakcji lub zleceń ograniczających stratę, jak również inne okoliczności opisane w Regulaminie.

Informacje na temat inwestowania w instrumenty oferowane przez Dom Maklerski IDMSA znajdują się również na stronie internetowej www.idmsa.pl.

DEKLARACJA ŚWIADOMOŚCI RYZYKA INWESTYCYJNEGO

1. Klient oświadcza, iż przyjmuje do wiadomości i w pełni akceptuje fakt możliwości wystąpienia ryzyk związanych z inwestycjami w Instrumenty Finansowe, opisanych w Regulaminie i niniejszym dokumencie oraz innych niekorzystnych czynników, które mogą znacząco wpływać na wartość aktywów zgromadzonych na rachunku Klienta. Jest również świadomy różnorodnej specyfiki rynków, na których realizowane są transakcje, ich uregulowań i zwyczajów.
2. Klient jest świadomy konsekwencji finansowych, jakie wiążą się z wystąpieniem niekorzystnych czynników inwestycyjnych i ryzyk opisanych powyżej i deklaruje wywiązanie się ze zobowiązań wobec DM IDMSA wynikających z zapisów Umowy i Regulaminu, jednocześnie zwalniając DM IDMSA z odpowiedzialności za zawierane i dysponowane przez siebie transakcje.
3. Klient oświadcza, że jest świadomy faktu, że zastosowanie dźwigni finansowej w realizacji transakcji na Instrumentach Finansowych może skutkować znacznymi stratami przy niewielkich nawet wahaniach kursowych.
4. Klient oświadcza, iż został zapoznany z warunkami, na jakich świadczony są usługi wynikające z podpisania Umowy z DM IDMSA, oraz otrzymał wszelkie dodatkowe informacje dotyczące charakteru, jak i czynników ryzyka zawieranych transakcji.
5. Klient oświadcza, iż udzielono mu odpowiedzi i instrukcji w zakresie korzystania z Systemu Transakcyjnego prowadzonego przez DM IDMSA, warunków składania zleceń i dyspozycji, a kwota kapitału przeznaczanego pod depozyty zabezpieczające jest stosowna do możliwości finansowych z rozsądnym uwzględnieniem obecnej oczekiwanej sytuacji finansowej.

Warszawa, dnia _____

_____
(Imię i Nazwisko Klienta)

_____
(podpis Klienta)

Niniejsza Deklaracja Świadomości Ryzyka Inwestycyjnego
stanowi integralną część Umowy Nr _____